

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 11.9.2009
KOM(2009) 467 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

Posílení dodržování práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu

OBSAH

1.	Dodržování práv duševního vlastnictví: naplnění dlouhodobého úsilí	3
2.	Seznámení s problematikou a omezení rizik: Evropské středisko pro sledování padělání a pirátství	5
2.1.	Podpora prosazování práv duševního vlastnictví prostřednictvím komplexních informací a sdílení osvědčených postupů	6
2.2.	Vytvoření střediska pro sledování jakožto platformy pro zúčastněné strany a členské státy	7
3.	Podpora správní spolupráce v celé Evropě	8
3.1.	Posilování transparentnosti vnitrostátních struktur a systémů	9
3.2.	Podpora přeshraniční spolupráce prostřednictvím moderních nástrojů pro výměnu informací	9
4.	Vytváření spojení: usnadnění dobrovolných ujednání mezi zúčastněnými stranami	9
4.1.	Důraz na společný zájem zúčastněných stran	9
4.2.	Boj proti porušování práv duševního vlastnictví prostřednictvím dialogu zúčastněných stran	10
4.3.	Boj proti prodeji padělaného zboží přes internet	10
5.	Závěry	11

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

Posílení dodržování práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu

1. DODRŽOVÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ: NAPLNĚNÍ DLOUHODOBÉHO ÚSILÍ

V dnešní společnosti založené na znalostech jsou práva duševního vlastnictví důležitým obchodním majetkem, neboť zajišťují přiměřenou návratnost investic, a podporují tak inovaci a tvořivost. Práva duševního vlastnictví hrají stále důležitější roli, protože ochraňují vynálezce, návrháře a umělce a umožňují jim využívat ekonomickou hodnotu jejich výtvorů, čímž posilují hospodářský růst. Výsledkem je základní cyklus rozvoje podnikání, znalostí a dalších inovací. Ochrané známky mohou navíc mít i příznivý vliv na spotřebitele, protože v mnoha případech znamenají jakost a jistotu, že produkty a služby, které si kupují, jsou v souladu se zákony, bezpečné a spolehlivé.

V EU sídlí některé největší a nejúspěšnější podniky světa, které považují práva duševního vlastnictví za jedno ze svých nejdražších obchodních vlastnictví. V rámci jednotného trhu jsou však práva duševního vlastnictví stejně důležitá i pro malé a střední podniky, které je používají k ochraně svého nehmotného majetku a k získání přístupu k důležitým počátečním finančním zdrojům a rizikovému kapitálu. Je nezbytné, aby Evropská unie pokračovala v podpoře tohoto prostředí vytvářením kultury duševního vlastnictví nejvyšší úrovně, která chrání významný potenciál evropské inteligence a vytváří pro něj příležitosti.

Rostoucí význam práv duševního vlastnictví je ukazatelem úspěchu. Zároveň však přitahuje padělatele a piráty, kteří mají dobré finanční zázemí a stávají se organizovanými vysoce kvalifikovanými podnikateli, kteří působí v průmyslovém měřítku. Ti, kdo tímto způsobem porušují práva duševního vlastnictví, dokonale využívají pokroku v oblasti technického rozvoje a obchodu a osvojují si moderní podnikatelské postupy, jimiž kontrolují produkci, distribuci a prodej nelegálního zboží přes hranice a napříč kontinenty. Jedním z těchto nástrojů, jehož se využívá k pohánění celosvětového trhu s padělanými výrobky, což potlačuje inovaci a ohrožuje pracovní místa, je internet.

V Evropě mají padělání a pirátství¹ dramatický a škodlivý vliv na podnikání a v důsledku nedávného hospodářského propadu a rozšiřujícího se spektra prodávaných padělků se mohou stát ještě problematičtějšími. Zatímco dříve se cílem stávalo luxusní zboží, módní, hudební a filmové produkty, dnes padělání a pirátství zasahuje rozmanitější škálu zboží hromadné spotřeby, jako jsou potraviny, kosmetika, hygienické výrobky, náhradní díly automobilů, hračky a různé druhy technického nebo elektrického zařízení². Výsledkem je ohrožení zdraví

¹ V tomto sdělení je třeba termín „padělání a pirátství“ chápat jako termín vztahující se na porušování veškerých práv duševního vlastnictví podle prohlášení Komise týkajícího se článku 2 směrnice 2004/48/ES; Úř. věst. L 94, 13.4.2005, s. 37.

² Nejnovější zpráva Komise o celní situaci ve Společenství varuje, že ohrožení zdraví a bezpečnosti spotřebitelů dramaticky sílí, a to vzhledem ke skutečnosti, že v roce 2008 se počet zabavených věcí více než zdvojnásobil na 178 milionů. Z tohoto počtu zhruba 20 milionů mohlo ohrozit zdraví a bezpečnost občanů EU, což je 11 % všech zadržených předmětů; IP/09/1106 ze dne 9.7.2009.

a bezpečnosti evropských občanů. Stále větší obavy³ vzbuzuje zejména rozmáhající se padělání léků⁴. Komise provedla právní rámec v oblasti jednotného trhu, který poskytuje nástroje k prosazování práv duševního vlastnictví spravedlivým, účinným a přiměřeným způsobem. Základním kamenem tohoto rámce je směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví⁵. Tato směrnice uvedla do souladu zákony členských států s ohledem na občanskoprávní opatření k prosazování práv duševního vlastnictví a v současné době je v Radě projednáván návrh na trestní sankce⁶.

Dalším pilířem právního rámce je nařízení o clech EU, které povoluje zadržet zboží podezřelé z porušení práv duševního vlastnictví⁷. Komise se v současné době radí s členskými státy a zúčastněnými stranami, jak toto nařízení dále zlepšit.

Protože základní soubor právních předpisů je již vytvořen, Komise nyní v souladu s usnesením Rady ve složení pro konkurenceschopnost ze dne 25. září 2008 o komplexním evropském plánu boje proti padělání a pirátství navrhuje doplnit regulační rámec dalšími nelegislativními opatřeními.

V tomto ohledu je nezbytným požadavkem podpora malých a středních podniků (MSP). Průzkum provedený pod záštitou Komise v roce 2007 potvrdil, že porušování práv duševního vlastnictví způsobuje malým a středním podnikům v Evropě velké problémy a mnohé nemají zdroje ani finanční prostředky, aby mohly pachatele stíhat⁸. Komise se proto zaměřila na posílení podpory v této oblasti, aby tak zohlednila silný důraz kladený na práva duševního vlastnictví a využívání znalostí od obnovení Lisabonské strategie v roce 2005. V dubnu 2009 předložila v závěrečné zprávě poradní skupina odborníků vytvořená Komisí doporučení, jak pomoci malým a středním podnikům⁹. V souladu se závěry této zprávy Komise pokračuje v realizaci řady souvisejících projektů na pomoc MSP při integraci práv duševního vlastnictví do jejich inovačních strategií a podnikatelských plánů.

Na všeobecné úrovni Komise vypracovala dlouhodobou strategii pro dodržování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích¹⁰. V rámci této strategie byl sestaven seznam „nejdůležitějších zemí“, který je pravidelně aktualizován¹¹. Další významné iniciativy se týkají jednání o Obchodní dohodě proti padělatelství (ACTA) a akčního plánu EU a Číny na zvýšení celní spolupráce za účelem ochrany práv duševního vlastnictví. Komise kromě toho uvedla do provozu své poradenské centrum pro malé a střední podniky pro záležitosti práv duševního vlastnictví týkající se Číny. To poskytuje MSP obchodní nástroje nezbytné pro vytvoření vlastních práv duševního vlastnictví a řešení rizik, která s nimi souvisejí.

³ <http://www.interpol.int/Public/ICPO/PressReleases/PR2008/PR200865.asp> a <http://www.icc-ccs.co.uk/bascap/article.php?articleid=780>.

⁴ Viz <http://www.ip-talk.eu/?p=607> – „Medi-Fake“ action results (February 2009) – výsledky zásahu proti padělání léků (únor 2009) – zadrženy více než 34 miliony nelegálních léků.

⁵ Směrnice 2004/48/ES ze dne 29.4.2004; Úř. věst. L 157, 30.4.2004, s. 16.

⁶ KOM(2006) 168 z 26.4.2006.

⁷ Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 ze dne 22.7.2003; Úř. věst. L 196, 2.8.2003, s. 7.

⁸ Technopolis, „Effects of counterfeiting on EU SMEs“.

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/Counterfeiting_Main%20Report_Final.pdf

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/ipr_report.htm.

¹⁰ KOM(2004) 749 ze dne 8.11.2004; Úř. věst. C 129, 26.5.2005, s. 3.

¹¹ http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/intell_property/ipr_epc_countries_en.htm.

Nezbytnou podmínkou je i upevnění partnerství veřejného a soukromého sektoru. V květnu 2008 se za účasti členů Evropského parlamentu konala konference na vysoké úrovni o padělání a pirátství, jejímž posláním bylo zavést udržitelnou strategii EU pro angažovanější přístup¹². Po skončení konference vydala Komise Strategii práv k průmyslovému vlastnictví pro Evropu¹³ a bylo přijato usnesení Rady ve složení pro konkurenceschopnost o komplexním evropském plánu boje proti padělání a pirátství¹⁴. Závěry Rady potvrdily, že je třeba dokončit přijetí právních předpisů a řady nelegislativních opatření, a zlepšit tak prosazování práv duševního vlastnictví v rámci jednotného trhu. Rada rovněž vyzvala Komisi, aby se formou plánu boje proti padělání v celní oblasti na období 2009–2012 dále intenzivně zaměřovala na hraniční kontroly. Tento plán Komise vypracovala ve spolupráci s členskými státy¹⁵.

2. SEZNÁMENÍ S PROBLEMATIKOU A OMEZENÍ RIZIK: EVROPSKÉ STŘEDISKO PRO SLEDOVÁNÍ PADĚLÁNÍ A PIRÁTSTVÍ

Obecná fakta o rozsáhlých škodách způsobených porušováním práv duševního vlastnictví jsou dobře doložena. Obtížnější však bylo získat ucelené informace, které by pomohly stanovit priority a účinněji zacílit vymáhání práv, a připravit tak podmínky pro lepší spolupráci a politiky založené na důkazech.

Zpráva OECD¹⁶ v roce 2006 konstatovala, že jedním z největších úkolů, s nimiž se musí vlády a podnikatelská sféra vypořádat, je získat spolehlivé a aktuální informace o rozsahu padělání a pirátství a jejich dopadu na naši ekonomiku a společnost, včetně zaměstnanosti v Evropě. Přestože některá odvětví se snažila analyzovat účinky a rozsah problému, chybí srovnatelné údaje, protože k výpočtu hodnot se používá různých metod a zdrojů.

Vnitrostátní orgány činné v trestním řízení, evropské a vnitrostátní úřady zabývající se duševním vlastnictvím a nejrůznější profesní organizace podnikatelů mají mimo to k dispozici širokou škálu informací. Tyto údaje lze mnohdy jen obtížně porovnávat. Jeden z nejvydatnějších zdrojů informací vydává Komise na základě ročních objemů zboží zadrženého při celních kontrolách na hranicích EU¹⁷. Zboží zadržené na hranicích ovšem představuje jen část celkového obrazu, protože se jedná pouze o zboží vstupující na území EU nebo je opouštějící. Je nezbytné rozšířit celkovou základnu poznatků, aby bylo možné plně posoudit hospodářské a společenské důsledky padělání a pirátství a zjistit, proč jsou některé produkty, odvětví a zeměpisné oblasti v EU zranitelnější než jiné. Komplexní a srovnatelné údaje rovněž pomohou stanovit schválené priority a programy, cíle prosazování a lépe zaměřené informační kampaně pro spotřebitele.

¹² Tisková zpráva IP/08/652.

¹³ KOM(2008) 465 z 16.7.2008.

¹⁴ Usnesení Rady ze dne 25. září 2008, Úř. věst. C 253, 4.10.2008, s. 1.

¹⁵ Úř. věst. C 71, 25.3.2009, s. 1.

¹⁶ OECD; „The Economic Impact of Counterfeiting and Piracy“ (Hospodářský dopad padělání a pirátství) (2006); <http://www.oecd.org/sti/counterfeiting>.

¹⁷ Report on EU Customs enforcement of intellectual property rights (zpráva o kontrole dodržování práv duševního vlastnictví v celní oblasti v EU); results at the European border – 2008 (výsledky získané na evropských hranicích – 2008); http://ec.europa.eu/taxation_customs/.

Za tímto účelem Rada ve složení pro konkurenceschopnost prosazovala vytvoření evropského střediska pro sledování padělání a pirátství jako zásadního nástroje EU, které „by na základě údajů, které se veřejný a soukromý sektor rozhodnou mu poskytnout, mělo umožnit pravidelné vyhodnocování rozsahu padělání a pirátství, jakož i přesnější analýzu těchto jevů“¹⁸.

2.1. Podpora prosazování práv duševního vlastnictví prostřednictvím komplexních informací a sdílení osvědčených postupů

Komise v současné době pracuje na vytvoření střediska, které bude sloužit jako centrální zdroj pro shromažďování, monitorování a oznamování informací a údajů týkajících se veškerého porušování práv duševního vlastnictví. Středisko by však mělo plnit mnohem obecnější cíle a stát se platformou zástupců vnitrostátních orgánů a zúčastněných stran pro výměnu názorů a odborných znalostí o osvědčených postupech, vypracování společných strategií prosazování práv a doporučení politickým činitelům.

Naplnění cíle, v jehož intencích se středisko má stát celoevropským zdrojem vědomostí a centrálním zdrojem pro zúčastněné strany a veřejné orgány zapojené do činností souvisejících s prosazováním práv duševního vlastnictví, bude vyžadovat úzkou spolupráci mezi Komisí, členskými státy a soukromým sektorem. Cílem tudíž je získat veřejnost a představitele soukromého sektoru z celé Evropské unie a zapojit je do spolupráce se spotřebiteli, aby tak bylo možné rozvíjet širší porozumění problémům. To usnadní nalezení praktických řešení, cílenější strategie ke zvyšování informovanosti a postupu založeného na lepší spolupráci. Důležitým výsledným dokumentem by měla být veřejně dostupná výroční zpráva předložená Komisí, obsahující konkrétní informace o hlavních oblastech činnosti.

Úkolem středisko bude zejména:

- zlepšit shromažďování a využívání nezávislých, spolehlivých informací a údajů;
 - rozvíjet referenční metodiku sběru, analýzy a oznamování nezávislých údajů týkajících se porušování práv duševního vlastnictví, aby tak bylo zajištěno, že informace jsou získávány objektivně a rovnoměrně;
 - připravovat podrobné analýzy a předkládat pravidelná hodnocení hospodářských a společenských důsledků, včetně dopadů na inovace, konkurenceschopnost a zaměstnanost v Evropě, zapojení organizovaného zločinu a rizik pro zdraví a bezpečnost evropských občanů;
 - využívat komplexní údaje veřejných orgánů a soukromých organizací k posouzení slabých a silných stránek dodržování práv duševního vlastnictví v rámci vnitřního trhu;
 - předkládat pravidelné a konkrétní zprávy odhalující zranitelná místa na vnitřním trhu, poukazovat na nebezpečí a problémy a rozvíjet strategie prosazování založené na důkazech. Veřejně dostupné zprávy poskytnou pevnou znalostní základnu a stanou se hlavními nástroji stanovení priorit měření pokroku;

¹⁸ Viz poznámku pod čarou č. 14, bod 15.

- podporovat a šířit osvědčené postupy mezi veřejnými orgány;
 - určit a vyhodnotit koordinaci dodržování práv duševního vlastnictví v členských státech;
 - podporovat a šířit osvědčené postupy zejména v rámci inovativních a úspěšných iniciativ spolupráce mezi různými orgány činnými v trestním řízení, jakož i dalšími vnitrostátními orgány;
 - určit a zdokumentovat odbornou přípravu v oblasti dodržování práv poskytovanou v různých členských státech a šíření osvědčených postupů;
 - usilovat o důsledné dodržování práv duševního vlastnictví v rámci projektů financovaných z veřejných prostředků;
 - podporovat spolupráci veřejného a soukromého sektoru, zejména pokud jde o zvyšování informovanosti a odbornou přípravu orgánů činných v trestním řízení;
- šířit úspěšné strategie soukromého sektoru;
 - určit a vyhodnotit úspěšné strategie proti padělání a pirátství a opatření přijatá soukromým sektorem a šířit osvědčené postupy;
 - oslovit nejrozličnější subjekty zapojené do distribučního řetězce, jako jsou organizátoři veletrhů, dopravní a logistické společnosti a poskytovatelé platebních služeb;
 - podpořit úsilí o zlepšení úrovně práv duševního vlastnictví, aby bylo možné účinně je vymáhat;
 - určit úspěšné informační kampaně pro veřejnost, vyvinout strategie a iniciativy a šířit osvědčené postupy ve všech hospodářských odvětvích a přes státní hranice;
 - zjistit, jak je možné podpořit informovanost a vzdělávání o právech duševního vlastnictví mezi mládeží;
- určit a oznámit klíčové problémy a navrhnout jejich řešení;
 - vyhodnotit a vytknout problémy v jednotlivých zeměpisných oblastech a odvětvích a vydat doporučení politickým činitelům, subjektům pověřeným vymáháním práv a zúčastněným stranám.

2.2. Vytvoření střediska pro sledování jakožto platformy pro zúčastněné strany a členské státy

Ve svém usnesení Rada navrhla, že by se středisko mělo opírat o stávající struktury Komise, které by měly být jednoduché a pružné, a podle potřeby by mohlo využívat externích odborných znalostí. Komise tedy poskytne hlavní správní zdroj. Stejně významnou úlohu v činnosti střediska a v úsilí o dosažení jeho cílů však budou hrát zástupci členských států a zúčastněné strany.

Členské státy budou vyzvány, aby jmenovaly své zástupce, a podíl zúčastněných stran bude muset odrážet široké spektrum evropských a vnitrostátních orgánů, zastupujících různá hospodářská odvětví, jichž se boj proti padělání a pirátství týká nejvíce a která mají v tomto ohledu největší zkušenosti. Také evropští spotřebitelé musí být odpovídajícím způsobem zastoupeni a přizváni k aktivní účasti. Středisko tak může pomoci spotřebitelům aktivně a odpovědně se na této spolupráci podílet. Zvláštní pozornost je rovněž třeba věnovat zastoupení malých a středních podniků.

3. PODPORA SPRÁVNÍ SPOLUPRÁCE V CELÉ EVROPĚ

V zájmu zajištění důsledného a účinného vymáhání práv duševního vlastnictví v rámci celého vnitřního trhu je nezbytné zlepšit správní spolupráci různých orgánů činných v trestním řízení. Vzhledem k mezinárodní povaze porušování práv duševního vlastnictví je zlepšení vnitřní přeshraniční spolupráce nejen zákonnou povinností, ale i zřejmou nutností, a zatímco v celní oblasti již správní spolupráce funguje, v jiných oblastech se zjevně neuplatňuje a je třeba ji rozvíjet¹⁹.

Posílení správní spolupráce v oblasti prosazování práv duševního vlastnictví je rovněž třeba vidět v širším kontextu spolupráce mezi Komisí a členskými státy při vytváření vnitřního trhu bez hranic²⁰. V zájmu rychlé výměny informací o podezřelých produktech, místech výroby, cestách distribuce a hlavních místech prodeje je proto nezbytné vytvořit účinnou síť kontaktních míst v celé Evropské unii. Tímto způsobem bude dosaženo součinnosti, která zase napomůže koordinaci vnitrostátních politik a poskytování vzájemné pomoci.

Rovněž v členských státech je nezbytné rozvíjet lepší koordinaci mezi těmi, kdo se podílejí na prosazování práv duševního vlastnictví. Pro zajištění účinnější výměny informací musí vnitrostátní orgány udržovat pravidelné kontakty mezi sebou navzájem i s příslušnými subjekty soukromého sektoru. Členské státy se proto vyzývají, aby jmenovaly národní koordinátory s pevným mandátem, kteří by ve svých státech mezi subjekty pověřenými vymáháním práv synchronizovali záležitosti prosazování práv duševního vlastnictví. Tito národní koordinátoři by měli být přímo propojeni prostřednictvím centrálního systému a měli by sloužit jako hlavní kontaktní místa pro průmyslové subjekty, spolupracovat se zúčastněnými stranami a usnadňovat přeshraniční spolupráci.

Významným přínosem jakožto střediska odborných znalostí v oblasti práv duševního vlastnictví v jednotlivých státech se mohou stát vnitrostátní úřady pro záležitosti duševního vlastnictví. Mohly by sehrát cennou úlohu ve vytváření platforem a strategií, jež by podněcovaly koordinované přístupy a šířily osvědčené postupy. Tato úloha může být rozšířena o nové funkce, jako je zvyšování informovanosti, zvláštní podpora malým a středním podnikům a koordinace. Jiná mezinárodní střediska pro záležitosti práv duševního vlastnictví, jako je Evropský patentový úřad, budou možná také chtít přispět svými odbornými znalostmi a osvědčenými postupy. Pokud jde o ochranné známky a průmyslové vzory, může být rovněž dále rozšířena spolupráce mezi Úřadem pro harmonizaci na vnitřním trhu a vnitrostátními úřady, aby zahrnovala i budoucí programy a činnosti týkající se vymáhání práv.

¹⁹ Smlouva o ES, článek 10; směrnice 2004/48/ES, článek 19.

²⁰ Doporučení Komise 2009/524/ES ze dne 29. června 2009 o opatřeních ke zlepšení fungování jednotného trhu; Úř. věst. L 176, 7.7.2009, s. 17.

3.1. Posilování transparentnosti vnitrostátních struktur a systémů

Pokud jde o vnitrostátní struktury, je třeba zlepšit jejich průhlednost, aby poskytovaly podporu zúčastněným stranám na přeshraniční úrovni, zejména malým a středním podnikům. Na základě obsáhlých konzultací za účasti všech členských států, které poskytly potřebné informace, Komise v současné době analyzuje struktury zavedené členskými státy v rámci boje proti porušování práv duševního vlastnictví. Výsledkem bude zpráva, v níž bude uveden přehled stávajících sítí a strategií a stanoven nejlepší postup. Zpráva bude předložena na setkání zúčastněných stran a členských států v souvislosti se zřízením monitorovacího střediska v druhé polovině roku 2009.

3.2. Podpora přeshraniční spolupráce prostřednictvím moderních nástrojů pro výměnu informací

Zlepšit výměnu aktuálních informací v zájmu přeshraniční spolupráce je nezbytnou nutností. Ve svém usnesení Rada ve složení pro konkurenceschopnost vyzvala Komisi, aby zřídila síť pro rychlou výměnu klíčových informací, opírající se o národní kontaktní místa a moderní nástroje pro výměnu informací.

K dosažení tohoto cíle bude třeba zpřístupnit co největšímu počtu vnitrostátních orgánů, včetně různých subjektů pověřených vymáháním práv a vnitrostátních úřadů pro oblast duševního vlastnictví, elektronickou síť pro výměnu informací o porušování práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu. Jejím úkolem bude:

- podporovat výměnu informací v reálném čase o zboží a službách porušujících práva duševního vlastnictví na vnitřním trhu;
- umožnit rychlou výměnu varovných hlášení týkajících se konkrétních produktů, trendů a možných hrozeb a
- poskytovat vnitrostátním orgánům prostředky k překonání jazykových bariér.

Na základě svých zkušeností s jinými systémy vnitřního trhu, jako je např. systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI)²¹ a systém pro výměnu informací v rámci dohledu nad trhem (ICSMS)²², se Komise v současné době zabývá otázkou, jak by měl být navržen moderní systém, aby co nejlépe odpovídal potřebám uživatelů prostřednictvím rozhraní pro výměnu základních informací, a jak by bylo možné k tomuto účelu využít stávající sítě, např. IMI.

4. VYTVÁŘENÍ SPOJENECTVÍ: USNADNĚNÍ DOBROVOLNÝCH UJEDNÁNÍ MEZI ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

4.1. Důraz na společný zájem zúčastněných stran

Boj proti padělání a pirátství nepřináší prospěch jen vlastníkům práv, ale je také v zájmu ostatních zúčastněných stran, jako jsou dovozci, organizátoři veletrhů, maloobchodníci, včetně platforem elektronického obchodu.

²¹ <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5378/5970>.

²² <http://www.icsms.org/icsms/App/index.jsp>.

Padělání a pirátství vážně narušují důvěru spotřebitelů v obchodování se zbožím a službami, zejména na internetu nebo přes hranice. Pro podniky to může znamenat ztrátu příležitostí. U spotřebitelů může padělání vyvolat neochotu co nejvíce využívat nové distribuční kanály nebo příležitosti k výhodným nákupům na vnitřním trhu.

Rozmanitý sortiment padělaného zboží, které může ovlivňovat zdraví a bezpečnost evropských občanů, jako jsou léčiva, potraviny, kosmetické přípravky, hygienické výrobky, elektronické a technické vybavení, náhradní součástky automobilů atp., jsou dokladem toho, že spolupráce v boji proti tomuto rozmáhajícímu se jevu je ve společném zájmu všech, jichž se to týká.

Vlastníkům práv a jiným zúčastněným stranám by se tudíž mělo dostat podpory v hledání možných způsobů spolupráce a posílení společného úsilí v boji proti padělání a pirátství ve společném zájmu a využívání možných alternativ soudního řízení při urovnávání sporů.

4.2. Boj proti porušování práv duševního vlastnictví prostřednictvím dialogu zúčastněných stran

Důraz na obecné zájmy by měl umožnit podporu dobrovolných ujednání mezi zúčastněnými stranami a tím i nalezení praktických řešení. Dobrovolně sjednané dohody v boji proti padělání a pirátství v praxi mohou poskytnout zúčastněným stranám možnost pružně a rychle se přizpůsobit technickému pokroku. Tento přístup rovněž umožní zúčastněným stranám vypracovat nejlepší možná opatření, zejména technologická řešení. Dobrovolná ujednání také mohou být snáze rozšířena mimo hranice Evropské unie a stát se základem nejlepších postupů v boji proti padělání a pirátství v celosvětovém měřítku.

Nezbytnou podmínkou sjednání dobrovolných dohod a jejich provádění je zapojení zúčastněných stran do konstruktivního dialogu, zaměřeného na konkrétní problémy a proveditelná a praktická řešení, která musí být realistická, vyvážená, přiměřená a spravedlivá pro všechny. Všechna dobrovolná meziodvětvová řešení musí být v souladu se stávajícím právním rámcem a neměla by ani žádným způsobem omezovat základní práva občanů EU, jako jsou svoboda projevu a informací, právo na soukromí a ochranu osobních údajů²³, ani se dotýkat legislativních jednání na úrovni EU. Komise nabízí, že na těchto jednáních zúčastněných stran o konkrétních otázkách bude vystupovat jako zprostředkovatel, zvát zúčastněné strany k jednání, organizovat setkání, poskytovat správní a logistickou podporu a případně zajišťovat spravedlivou rovnováhu mezi různými zájmy, o něž se bude jednat, včetně zákonných práv a oprávněných očekávání občanů EU. Komise bude pečlivě sledovat vývoj a fungování dobrovolných ujednání a je připravena zvážit jiné možnosti, bude-li to v budoucnosti třeba.

4.3. Boj proti prodeji padělaného zboží přes internet

Komise jako první krok zahájila dialog zúčastněných stran o prodeji padělaného zboží přes internet. Třebaže internet není sám o sobě zdrojem padělání, stal se důležitým prostředkem prodeje padělaného zboží na celém světě. Jeho celosvětový rozsah a dostupnost, skutečnost, že obchodníci mohou zůstat v anonymitě a nabídky lze umístit a stáhnout okamžitě, z něho udělaly nejvyhledávanější nástroj prodeje padělaného zboží. Obrovský rozvoj tohoto jevu si žádá okamžitý zásah. Zároveň se jedná o oblast, v níž by se dobrovolná ujednání vzhledem

²³ Listina základních práv Evropské unie, články 7, 8 a 11; Úř. věst. C 303, 14.12.2007, s. 4.

k rychlému pokroku ve vývoji technologií a z toho plynoucí potřebě praktických technických řešení mohla jevit jako obzvlášť slibná.

Vlastníci značek a stejně tak i internetové společnosti tuto skutečnost uznávají a zavázali se, že vypracují společný postup. Komise proto uspořádala strukturovaný dialog zúčastněných stran s cílem usnadnit vzájemné porozumění a nalézt řešení, která budou v zájmu všech zainteresovaných. Uskutečnila se již řada jednání, která se zabývala konkrétními tématy týkajícími se prodeje padělaného zboží přes internet. Do konce roku jsou plánována další setkání, jež by mohla vyústit v memoranda o porozumění, která se budou zabývat otázkami, jako je prevence, zjištění a odstranění nabídek a prodejců na internetu, kteří porušují zákon (např. postupy zjištění a odstranění závadného obsahu). Nebude-li však možné dobrovolné dohody sjednat, Komise bude muset zvážit legislativní řešení, zejména v návaznosti na směrnici o dodržování práv duševního vlastnictví²⁴.

5. ZÁVĚRY

Práva duševního vlastnictví jsou jedním ze základních kamenů společnosti založené na soutěži, vytváření bohatství a znalostech, neboť poskytují podněty tvořivé práci, inovaci a obchodu. Porušování práv duševního vlastnictví způsobuje rozsáhlé ekonomické škody a rostoucí množství padělaných produktů dnes představuje reálné nebezpečí pro zdraví a bezpečnost spotřebitelů. Je proto v zájmu zúčastněných stran i spotřebitelů mít odpovídající silný, přiměřený a spravedlivý systém prosazování práv.

Komise usiluje o dosažení tohoto cíle doplněním stávajícího regulačního rámce o nelegislativní opatření, aby zajistila cílenější prosazování práv na vnitřním trhu na základě širší spolupráce, a to zejména:

- podporou prosazování práv prostřednictvím Evropského střediska pro sledování padělání a pirátství;
- posilováním správní spolupráce na vnitřním trhu;
- usnadněním dobrovolných ujednání mezi zúčastněnými stranami.

Komise je přesvědčena, že tato opatření významně posílí boj proti padělání a pirátství ve společném zájmu evropských občanů, podnikatelské sféry a ekonomiky jako celku.

²⁴ Viz výše poznámka pod čarou č. 5.